

21.10.2010

Nuohoustoimen harjoittaminen

Pelastuslain mukainen nuohousjärjestelmä

Pelastuslain 39 §:n mukaan alueen pelastustoimi päättää nuohouspalvelujen järjestämisestä alueellaan. Alueen pelastustoimi voi alueellaan tai osassa sitä: 1) tuottaa nuohouspalvelut itse; tai 2) hankkia nuohouspalvelut muulta palvelujen tuottajalta (piirinuohooja); taikka 3) sallia rakennuksen omistajan tai haltijan sopia nuohouksesta palvelujen tuottajan kanssa.

Alueen pelastustoimen järjestäessä nuohouspalvelut edellä 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla se päättää lain mukaan myös nuohouksesta perittävästä maksusta.

Pelastuslain 40 §:ssä säädetään nuohoojan kelpoisuudesta, 41 §:ssä nuohoojan velvollisuudesta ilmoittaa havaitsemistaan vioista ja puutteista ja 42 §:ssä nuohoustoimen harjoittajan velvollisuudesta pitää nuohousluettelo.

Pelastuslain 22 §:n mukaan rakennuksen omistajan ja haltijan velvollisuutena on huolehtia, että tulisijat ja savuhormit on nuohottu. Kiinteistön omistaja voidaan pelastuslain 82 §:n mukaisesti velvoittaa (uhkasakko ja teettämisuhka) huolehtimaan lakisääteisestä nuohouksesta. Velvoitteen rikkominen on pelastuslain 83 §:ssä säädetyn mukaisesti pelastusrikkomus.

Asian oikeudellista arviointia

Pelastuslaki

Pelastuslain 22 §:ssä tarkoitetun lakisääteisen nuohouksen voi suorittaa ainoastaan pelastuslain 39 §:n mukaisella tavalla alueen pelastustoimen valitsema palvelujen tuottaja (piirinuohooja) tai pelastuslaitos itse ellei alueen pelastustoimi ole päättänyt sallia alueella rakennuksen omistajan tai haltijan sopia nuohouksesta palvelujen tuottajan kanssa.

Mikäli joku muu kuin pelastuslain 39 §:ssä tarkoitettu taho on suorittanut kiinteistössä nuohoustyön, ei kyse ole pelastuslain tarkoittamasta lakisääteisestä nuohouksesta. Tällöin kiinteistön omistaja tai haltija voidaan pelastuslain 82 §:n mukaisesti velvoittaa täyttämään pelastuslain 22 §:ssä säädetty velvoite huolehtia kiinteistön lakisääteisestä nuohouksesta.

Edellisessä kappaleessa tarkoitettussa tilanteessa kiinteistön omistajalle/haltijalle aiheutuu ylimääräisiä kustannuksia (jos hän on luullut lakisääteisen nuohouksen tulleen suoritetuksi muun kuin pelastuslain mukaisesti nuohouksen suorittajaksi valitun tahon toimesta) kun hän joutuu täyttämään lakisää-

21.10.2010

teisen nuohousvelvoitteen hankkimalla nuohouspalvelut uudelleen pelastuslaissa tarkoitettulta nuohoojalta.

Pelastuslaissa ei ole sanktioitu ei-lakisääteisten nuohouspalvelujen tarjoamista/suorittamista. Pelastuslaissa uhkasakko ja teettämisuhka voidaan asettaa ainoastaan laissa määritellyissä tapauksissa kiinteistön omistajille ja haltijoille sekä eräille muille pelastustoimen tehtävistä huolehtiville tahoille laissa yksityisten velvoitteiden täyttämiseksi.

Pelastuslain mukaiseen järjestelmään kuulumatonta nuohoustoimintaa voidaan arvioida myös kuluttajansuojalainsäädännön ja rikoslain näkökulmasta.

Kuluttajansuojalaki

Kuluttajansuojalaki (38/1978) koskee kulutushyödykkeiden tarjontaa, myyntiä ja muuta markkinointia elinkeinonharjoittajalta kuluttajille. Kulutushyödykkeellä tarkoitetaan muun muassa palveluksia, joita tarjotaan luonnollisille henkilöille. Elinkeinoharjoittajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai yksityistä taikka julkista oikeushenkilöä, joka tuloa tai muuta taloudellista hyötyä saadakseen ammattimaisesti pitää kaupan, myy tai muutoin tarjoaa kulutushyödykkeitä vastiketta vastaan hankittaviksi. Lain 2 luvun 1 §:n mukaan markkinoinnissa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai muutoin kuluttajien kannalta sopimatonta menettelyä. Markkinointia, joka ei sisällä esimerkiksi kuluttajien taloudellisen turvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja, on lain mukaan aina pidettävä sopimattomana. Markkinoinnissa ei saa myöskään antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja.

Mainitun luvun 16 §:n mukaan elinkeinonharjoittajaa voidaan, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, kieltää jatkamasta säännösten vastaista markkinointia. Kieltoa voidaan tehostaa uhkasakolla. Kiellon määrää markkinaoikeus. Kiellon voi antaa myös kuluttaja-asiamies siten kuin asiasta laissa kuluttajavirastosta (1056/1998) tarkemmin säädetään.

Ei-lakisääteisten nuohouspalvelujen tarjoaminen saattaa täyttää kuluttajansuojalaissa tarkoitettua sopimattoman markkinoinnin tunnusmerkit silloin kun ei-lakisääteisiä nuohouspalveluja tarjotaan lakisääteisinä palveluina ja kiinteistön omistaja joutuu lakisääteisen nuohousvelvoitteen täyttääkseen hankkimaan nuohouspalvelun toistamiseen pelastuslain mukaisesti valitulta nuohoojalta (markkinointi, joka ei sisällä kuluttajan taloudellisen turvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja).

Edelleen kuluttajansuojalain 8 luku sisältää säännökset muun muassa rakennukseen kohdistuvasta työstä tai muusta suorituksesta (koskee myös nuohouspalveluja). Luvussa on säädetty osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista muun muassa silloin kun palvelusuoritus on virheellinen. Jos nuohouksen suo-

21.10.2010

rittaja ei esimerkiksi kerro nuohouksen tilanteelle kuluttajalle, ettei kyse ole lakisääteisestä nuohouksesta ja kuluttaja joutuu teettämään työn uudelleen, hänellä on mahdollisuus vaatia ei-lakisääteisen nuohouksen suorittaneelta hyvitysseuraamusta virheellisestä suorituksesta. Seuraamuksina näissä tapauksissa voivat tulla kyseeseen lähinnä hinnanalennus tai sopimuksen purku ja lisäksi vahingonkorvaus.

Rikoslaki

Rikoslain (39/1889) 36 luvun 1 §:n mukaan petoksen tunnusmerkit täyttää teko, jossa oikeudettoman taloudellisen hyödyn hankkimiseksi erehdyttämällä tai erehdyttä hyväksi käyttämällä saadaan toinen tekemään jotain ja siten aiheutetaan erehtyneelle taloudellista vahinkoa. Mainitun luvun 8 §:n mukaan virallinen syyttäjä ei saa nostaa syytettä lievistä petoksista, ellei asianomistaja ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi.

Ei-lakisääteisten nuohouspalvelujen tarjoaminen saattaa vakavimmissa tapauksissa täyttää rikoslain 36 luvussa tarkoitetun petoksen tunnusmerkit silloin kun ei-lakisääteisiä nuohouspalveluja tarjotaan lakisääteisinä palveluina ja kiinteistön omistaja joutuu lakisääteisen nuohousvelvoitteen täyttääkseen hankkimaan nuohouspalvelun toistamiseen pelastuslain mukaisesti valitulta nuohoojalta.

Pelastusylijohtaja Pentti Partanen

Pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki